

Spoštovane bralke, spoštovani bralci!

Kot je bilo mogoče pričakovati, se soočenje družbe z epidemijo koronavirusa pozna v vseh porah našega življenja. Tudi proučevalci varnosti in policijske dejavnosti se seveda ne morejo izogniti tej tematiki, saj ima epidemija tudi varnostno razsežnost. Marsikaj v tem smislu postorijo specializirane policijsko-varnostne organizacije, marsikaj, če ne celo največ, pa lahko postorimo prebivalci z ustreznim samozaščitnim obnašanjem. Prav temu je namenjen tudi prvi prispevek. Katja Kostanjevec, Valentina Rupnik, Sonja Slemenšek in Lea Školaris so se lotile problematike nepravilne uporabe zaščitnih mask v času epidemije covid-19. V ta namen so preverjale stopnjo (ne)upoštevanja ukrepa uporabe zaščitnih mask na nekaterih najbolj obljudenih območjih v Ljubljani. Z metodo neposrednega strukturiranega opazovanja so analizirale uporabo zaščitnih mask pri 4.439 posameznikih in ugotovile, da jih je zgolj dobra polovica maske uporabljala pravilno, petina nepravilno, kar dobra četrtnina opazovanih prebivalcev pa zaščitne maske sploh ni nosila. Ob takšnem deležu neupoštevanja takrat veljavnih zaščitnih ukrepov se ni treba preveč čuditi, da nam v Sloveniji preprečevanje okužb s covidom-19 ne gre najbolje od rok.

Če so v prvem prispevku prebivalci predstavljeni kot objekt zanimanja, pa so prebivalci v prispevku Maše Likeb Nenezić in Kaje Prislan predstavljeni kot pomemben subjekt pri prepoznavanju varnostnih problemov v lokalni skupnosti. Potem, ko sta avtorici predstavili nekatere sodobne pristope k vključevanju prebivalcev v procese zagotavljanja varnosti, sta se v nadaljevanju osredotočili na delovanje spletnega portala »Servis pobude meščanov« Mestne občine Ljubljana, preko katerega lahko občani podajajo različne pobude, tudi v povezavi z varnostno problematiko. Na ta način občani (ob ustreznem odzivanju mestnih oblasti) aktivno prispevajo k izboljšanju varnosti v lokalnih skupnostih, pri čemer se največ predlogov nanaša na prometno problematiko, varnost udeležencev v prometu, prekrške, vandalizem, kraje, kršitve javnega reda in miru ter ogrožanje varnosti otrok.

Prometna problematika je vedno v centru zanimanja tako države kot lokalne skupnosti. Kljub temu se vsakodnevno dogajajo prometne nesreče, tudi takšne, ki jih morajo na koncu obravnavati celo sodišča, saj gre za kazniva dejanja zoper varnost javnega prometa. Deja Kozjek v prispevku obravnava probleme in izzive, s katerimi se srečujejo sodniki pri obravnavi prav takšnih prometnih nesreč, in ugotavlja, da je za pravilno sodno odločitev ključno predhodno kvalitetno in natančno opravljeno delo policistov, kriminalističnih tehnikov, sodnih izvedencev, pa tudi preiskovalnih sodnikov in državnih tožilcev na kraju prometne nesreče. Članek še enkrat več potrjuje, kar varstvoslovci že dolgo poudarjamo – da je dobro medagencijsko sodelovanje ključno pri zagotavljanju celostne varnosti.

Zadnji prispevek, ki so ga pripravili Primož Novak, Igor Bernik in Anže Mihelič, predstavlja pomembno novost v slovenskem prostoru. Avtorji so namreč

opravili kvantitativno raziskavo o odnosu javnosti do kamer, ki jih nosijo policisti med opravljanjem svojega dela (t. i. nosljive kamere). Tovrsten »nadzor od spodaj« so poimenovali »podzor« in ga soočili z nadzorom od zgoraj in ugotovili, da obeh vrst nadzora ni mogoče napovedovati z enakimi dejavniki. Vsekakor gre za materijo, ki bo v prihodnjih letih zagotovo postala pogostejši predmet proučevanja varstvoslovne, psihološke, sociološke, pa tudi drugih ved.

Številko zaključuje poročilo o 13. bienalni konferenci Criminal Justice and Security in Central and Eastern Europe 2021: Perspectives of Rural Safety, Security and Rural Criminology, ki ga je pripravila Iza Kokoravec.

Želim vam zanimivo branje!

Izr. prof. dr. Andrej Sotlar
Gl. in odg. urednik